

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 18. srpna 2022 v trestní věci obžalované AVEZA s.r.o., IČO 284 88 075, se sídlem Klimentská 1652/36, 110 00 Praha 1 Nové Město, stíhané pro skutky kvalifikované jako zločin přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku,

takto:

Podle § 257 odst. 1 písm. c) tr. řádu se napadený rozsudek zrušuje v celém rozsahu ve vztahu k obžalované AVEZA s.r.o., IČO 284 88 075, se sídlem Klimentská 1652/36, 110 00 Praha 1 Nové Město, a podle § 223 odst. 1 tr. řádu se z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. e) tr. řádu per analogiam trestní stíhání obžalované zastavuje pro skutky spočívající v tom, že:

- I. Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], jako jednatelka obviněné společnosti JIPE s., v té době s obchodní firmou FISA, s., jednající v zájmu a v rámci činnosti této společnosti, dne 10. 1. 2012 v době kolem 9.00 hod. v prostorách obviněné společnosti na adrese Smečenská 117, Slaný – Kvíc předala MUDr. [jméno] [příjmení] finanční hotovost ve výši 2.800.000 Kč určenou pro něj a jeho tehdejší družku MUDr. [jméno] [příjmení], tehdy [příjmení], na kterou se předtím rovným dílem složila s Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], členem představenstva společnosti POHL cz, a.s., [ulice a číslo], [obec], IČ 256 06 468, a to jako odměnu za zajištění zadání veřejné zakázky, „Gymnázium Hostivice – Rekonstrukce gymnázia“, zveřejněné v informačním systému o veřejných zakázkách pod evidenčním číslem 60065065, jejímž zadavatelem byl Středočeský kraj, [ulice a číslo], [obec a číslo], IČ 708 91 095, společnosti POHL cz, a.s., která byla jako předem vybraný zhotovitel této veřejné zakázky v zadávacím řízení vybrána a s níž zadavatel dne 10. 1. 2012 uzavřel příslušnou smlouvu o dílo s celkovou cenou ve výši 26.620.126 Kč bez DPH, tedy 31.944.151,20 Kč s DPH. Dále dne 16. 1. 2012 v době kolem 13.00 hod. v ul. [ulice a číslo] v [obec a číslo] v místě tehdejšího sídla obviněné společnosti AVEZA s., v té době s obchodní firmou ERINYES, s., která byla pořadatelem předmětného zadávacího řízení, předala [jméno] [příjmení], vystupující v pozici osoby fakticky řídící tuto obviněnou společnost a jednající v rámci její činnosti, finanční hotovost ve výši 200.000 Kč, na kterou se předtím také rovným dílem složila s Ing. [příjmení], a to jako odměnu za ovlivnění předmětného zadávacího řízení ve prospěch společnosti POHL cz, a.s. Ing. [příjmení] a [jméno] [příjmení] takto jednaly v úmyslu opatřit společnosti POHL cz, a.s. prospěch spočívající mimo jiné v možnosti realizovat předmětnou veřejnou zakázku, přičemž vyčíslitelný čistý zisk společnosti POHL cz, a.s. z realizace zakázky byl po zohlednění daně z příjmu právnických osob ve výši 19% nejméně 1.097.501 Kč. Ing. [příjmení] takto jednala také v úmyslu opatřit prospěch obviněné společnosti JIPE s., spočívající mimo jiné v realizaci subdodávek pro společnost POHL, a.s.,
- II. Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], jako jednatelka obviněné společnosti JIPE s.r.o., v té době s obchodní firmou FISA, s.r.o., jednající v zájmu a v rámci činnosti této společnosti, a Ing. [jméno] [příjmení], jako generální ředitel a člen představenstva obviněné společnosti Konstruktiva Branko, a.s., nyní v likvidaci (dále jen, „Konstruktiva“), jednající v jejím zájmu a v rámci její činnosti, se v přesně nezjištěné době nejméně od 2. 2. do 14. 5. 2012 dohodli na společném poskytnutí finanční hotovosti v celkové výši 24 mil. Kč MUDr. [jméno] [příjmení], které uvedenou částku slíbili předat po podpisu příslušné smlouvy o dílo jako odměnu za zajištění zadání veřejné zakázky, „Rekonstrukce zámku [obec]“ zveřejněné v informačním systému o veřejných zakázkách pod evidenčním číslem 60062839, jejímž zadavatelem byl Středočeský kraj, [ulice a číslo], [obec a číslo], IČ 708 91 095, zadávané v užším řízení podle § 28 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v tehdy platném znění, obviněné společnosti K, která byla jako předem vybraný zhotovitel této veřejné zakázky v zadávacím řízení vybrána a s níž zadavatel dne 28. 3. 2012 uzavřel příslušnou smlouvu o dílo s celkovou cenou ve výši 178.932.974 Kč bez DPH, tedy 214.719.569 Kč s DPH. MUDr. [příjmení] nebyla v žádném zjevném formálním vztahu ke

Středočeskému kraji jako zadavateli této veřejné zakázky, měla však silné osobní vazby na hejtmana a člena rady Středočeského kraje MUDr. [jméno] [příjmení] jako zástupce zadavatele a díky nim měla přístup k informacím o průběhu zadávacího řízení a možnost jeho ovlivnění. Ing. [příjmení] a Ing. [příjmení] přitom věděli, že MUDr. [příjmení] se o slíbenou a následně poskytnutou finanční hotovost bude dále dělit s MUDr. [jméno] [příjmení], který měl obdobné osobní vazby na MUDr. [příjmení] jako ona, a také s MUDr. [příjmení], který sám předkládal orgánům Středočeského kraje materiály vztahující se ke zadání této veřejné zakázky, včetně materiálů souvisejících s navrhovaným způsobem jejího financování. Dne 14. 5. 2012 Ing. [příjmení] a Ing. [příjmení] v době kolem 14.00 hod. v kanceláři ředitelky Oblastní nemocnice Kladno a.s., nemocnice Středočeského kraje, [ulice a číslo], [obec], společně předali MUDr. [příjmení] finanční hotovost ve výši 14.000.000 Kč jako první splátku slíbené odměny v celkové výši 24.000.000 Kč, tuto finanční hotovost pak MUDr. [příjmení] a MUDr. [příjmení] převezli do místa svého bydliště v [obec], kde ji rozdělili a následně dle předchozí dohody z ní téhož dne v 19.00 hod. předali podíl ve výši 7.000.000 Kč MUDr. [příjmení], přičemž bezprostředně poté byli zadrženi Policií ČR a ke předání zbylé části slíbené odměny již nedošlo. Dále v přesně nezjištěné době v lednu 2012 Ing. [příjmení] a Ing. [příjmení] slíbili [jméno] [příjmení], vystupující v pozici osoby fakticky řídící obviněnou společnost AVEZA s.r.o., v té době s obchodní firmou ERINYES, s.r.o., která byla pořadatelem předmětného zadávacího řízení, a jednající v rámci její činnosti, odměnu ve formě finančního plnění za ovlivnění předmětného zadávacího řízení ve prospěch obviněné společnosti K, kterou po nich [jméno] [příjmení] požadovala a jejíž konečnou výši upřesnila dne 12. 1. 2012 sama [jméno] [příjmení] prostřednictvím kódované krátké textové zprávy zasláné Ing. [příjmení] na částku ve výši 400.000 Kč v hotovosti. V průběhu samotného zadávacího řízení ohledně předmětné veřejné zakázky se pak Ing. [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], obchodní ředitel obviněné společnosti K, také jednající v zájmu a v rámci činnosti této společnosti, dohodli s dalšími zájemci o tuto veřejnou zakázku, a to společnostmi MORAVOSTAV Brno, a.s. stavební společnost, IČ 463 47 542, Subterra a.s., IČ 453 09 612, PSG- International a.s. IČ 136 94 341 a BAK stavební společnost, a.s., IČ 284 02 758, že nabídky těchto zájemců budou zpracovány a podány s vyššími nabídkovými cenami, než bude nabídková cena obviněné společnosti K, a to s úmyslem získat tuto veřejnou zakázku pro obviněnou společnost K za cenu vyšší, než která by vzešla z řádného zadávacího řízení. Základě této dohody připravili v období leden až únor 2012 nabídky do zadávacího řízení nejen za obviněnou společnost K, ale i za ostatní čtyři výše uvedené zájemce, respektive při zpracování nabídek těchto zájemců jednali v součinnosti s nimi tak, aby nabídka obviněné společnosti K byla vybrána jako nejvýhodnější, takže se účast těchto dalších zájemců stala čistě formální a byl tak zcela popřen smysl zadávacího řízení. Takto připravené nabídky zájemci ve stanoveném termínu do 7. 2. 2012 skutečně odevzdali a následně dne 1. 3. 2012 rozhodl zadavatel o výběru nabídky obviněné společnosti K jako nejvýhodnější, přičemž její nabídková cena byla v důsledku zvýhodnění této společnosti v zadávacím řízení a výše popsané dohody mezi zájemci vyšší oproti ceně obvyklé, respektive oproti ceně, která by ze zadávacího řízení měla vzejít, pokud by jeho průběh nebyl ovlivněn, nejméně o částku ve výši 16.242.512 Kč. Ing. [příjmení] a Ing. [anonymizováno] přitom od počátku věděli, že jednou z nezbytných podmínek pro případné schválení a uvolnění čerpání dotace z Regionálního operačního programu NUTS II [ulice] [obec], financovaného z rozpočtu Evropské unie, z něhož měla být realizace předmětné zakázky v rámci registrovaného projektu č. CZ .1.15 2.2.00 .01457 s názvem „Rekonstrukce zámku [obec]“ s předpokládanou výší dotace 166.521.048,60 Kč hrazena, je předložení kompletní dokumentace o průběhu popsáním způsobem zmanipulovaného zadávacího řízení, včetně nabídky obviněné společnosti K a nabídek ostatních uchazečů, Úřadu regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy ke schválení financování veřejné zakázky, což zadavatel skutečně nejpozději dne 28. 3. 2012 po skončení zadávacího řízení učinil. Ing. [příjmení], Ing. [příjmení], Ing. [anonymizováno] a [jméno] [příjmení] takto jednali v úmyslu opatřit obviněné společnosti K prospěch spočívající v možnosti realizace předmětné veřejné zakázky, přičemž vyčísitelný čistý zisk obviněné společnosti K z realizace zakázky by po zohlednění daně z příjmů právnických osob ve výši 19 % byl nejméně 9.410.758 Kč, a Ing. [příjmení] takto jednala také v úmyslu opatřit obviněné společnosti JIPE prospěch spočívající mimo jiné ve slíbené realizaci subdodávky v rámci předmětné zakázky pro obviněnou společnost K. Ing. [příjmení] a Ing. [anonymizováno] také počítali s tím, že při realizaci

předmětné veřejné zakázky by v důsledku popsaného zvýhodnění obviněné společnosti K vznikla Středočeskému kraji jako jejímu zadavateli škoda ve výši nejméně 16.242.512 Kč, odpovídající rozdílu mezi cenou obvyklou a cenou dle uzavřené smlouvy o dílo, a současně věděli, že popsaným jednáním by na základě nepravdivých podkladů předložených při žádosti o schválení dotace, konkrétně kompletní dokumentace k zadávacímu řízení, které bylo ovlivněno výše popsaným způsobem, v případě uzavření smlouvy o dotaci a jejího následného poskytnutí byly nesprávně vyčerpány a použity finanční prostředky z rozpočtu Evropské unie ve výši 166.521.048,60 Kč. K realizaci této veřejné zakázky na základě popsaného zadávacího řízení však již nedošlo z důvodu zadržení MUDr. [příjmení], MUDr. [příjmení], MUDr. [příjmení], Ing. [příjmení], Ing. [příjmení] a [jméno] [příjmení] Policii ČR.

Odůvodnění:

1. Obžalovaná společnost AVEZA s.r.o., byla rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2020, sp. zn. 4 T 42/2016, uznána vinnou ze spáchání jednání specifikovaného viz výše ve výroku tohoto rozhodnutí. Po právní stránce bylo toto jednání u obžalované AVEZA s.r.o. kvalifikováno pod bodem 1) obžaloby jako zločin přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, a pod bodem 2) obžaloby jako zločin přijetí úplatku podle § 331 odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, přičemž za tato jednání byla obžalovaná odsouzena podle § 331 odst. 3, § 43 odst. 1 tr. zákoníku a § 16 odst. 1 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen, „zákon o TOPO“), k úhrnnému trestu zrušení právnické osoby podle § 16 zákona o TOPO. Proti tomuto rozhodnutí podala obžalovaná odvolání a ve vztahu k obžalované podal odvolání také poškozený Krajský úřad pro Středočeský kraj.
2. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 6. 2022, sp. zn. 2 To 127/2022, byla trestní věc obžalované AVEZA s.r.o. podle ust. § 23 odst. 1 tr. řádu vyloučena ze společného řízení k samostatnému projednání a rozhodnutí pod sp. zn. 2 To 54/2022, neboť vyvstaly určité skutečnosti procesního charakteru, které vylučovaly účast obžalované AVEZA s.r.o. u veřejného zasedání ve společném řízení s ostatními obžalovanými.
3. V průběhu odvolacího řízení si Vrchní soud v Praze opatřil úplný výpis z obchodního rejstříku, ze kterého je patrné, že obžalovaná společnost AVEZA s.r.o. byla ke dni 26. srpna 2021 z obchodního rejstříku vymazána. Odvolací soud si opatřil taktéž rejstříkový spis Městského soudu v Praze sp. zn. C 145245 týkající se obžalované. Výše uvedená skutečnost o výmazu obžalované společnosti byla potvrzena zejména usnesením Městského soudu v Praze ze dne 5. 9. 2019, č. j. Fj 27410/2019/MSPH, o výzvě ke sdělení skutečného sídla obžalované, usnesením Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2020, č.j. 85 Cm 322/2020-3, o zrušení společnosti a nařízení její likvidace, a usnesením Městského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2021 o návrhu na zápis výmazu do obchodního rejstříku.
4. S ohledem na výše uvedené zcela zjevně nešlo proti obžalované vést nadále trestní řízení, protože obžalovaná již neexistuje, neboť výmaz z obchodního rejstříku způsobil zánik společnosti. S ohledem na skutečnost, že zákon o TOPO, nikterak neupravuje procesní postup v takovéto situaci, musel Vrchní soud v Praze postupovat v souladu s ustanovením § 1 odst. 2 zákona o TOPO, tedy použít trestní řád. Bohužel ani trestní řád nezná ustanovení, které by přímo a jasně mohlo být aplikováno na právnickou osobu v takto vzniklé procesní situaci. Vrchní soud v Praze má za to, že nejpřílehavější je postup, který učinil, tj. trestní stíhání obžalované AVEZA s.r.o. zastavit z důvodu uvedeného v ustanovení § 11 odst. 1 písm. e) trestního řádu per analogiam, kdy zánik obžalované právnické osoby se dá přirovnat k úmrtí obžalované osoby fyzické.
5. Za této situace musel odvolací soud postupovat podle ustanovení § 257 odst. 1 písm. c) tr. řádu, napadený rozsudek ve vztahu k obžalované AVEZA s.r.o. zrušit a podle § 223 odst. 1 tr.

řádu z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. e) tr. řádu per analogiam řízení zastavit. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací nenalezl žádné jiné procesní řešení jak toto trestní řízení proti obžalované společnosti AVEZA s.r.o. zastavit, neboť je jasné, že vést trestní řízení proti zaniklé právnické osobě nelze.

6. Vrchní soud v Praze si je vědom, že komentář k ustanovení § 1 odst. 2 zákona o TOPO (Šámal, P., Dědič, J., Gřivna, T., Púry, F., Říha, J. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha C. H. Beck, 2018), se zmiňuje o nemožnosti aplikace § 11 tr. řádu, která se týká výlučně fyzických osob, nicméně domnívá se, že tato skutečnost ze samotného znění zákona explicitně nevyplyvá. Ustanovení § 11 odst. 1 písm. e) tr. řádu nejlépe dopadá na tuto situaci, kdy aplikace tohoto ustanovení nepoškozuje žádného účastníka.

7. Vrchní soud v Praze si je také vědom i Zvláštní zprávy Nejvyššího státního zastupitelství o poznatcích z aplikace § 8 odst. 5 a dalších ustanovení zákona o TOPO ze dne 15. 8. 2017, 4 NZN 604/2016, která uvádí, že skutečnost, že zákon o TOPO jako zvláštní předpis neupravuje postup v situaci, kdy trestně stíhaná právnická osoba právně zanikla v důsledku rozhodnutí příslušného rejstříkového soudu. Zvláštní zpráva NSZ uvádí, že jako správným postupem se může jevit důvod zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1 písm. d) tr. řádu ve spojení s § 11 odst. 1 písm. e) tr. řádu, neboť ten směřuje výlučně k obviněným fyzickým osobám. Nicméně přiléhavějším je postup podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu, kdy tento důvod se uplatní v případě nedostatku některého z obligatorních znaků trestného činu, přičemž analogická aplikace je odůvodněna zánikem subjektu jako jednoho z obligatorních znaků trestného činu. Pokud by Vrchní soud v Praze jako soud odvolací připustil tuto právní konstrukci, musel by postupovat podle § 226 písm. b) tr. řádu, což nejde s ohledem na zánik subjektu, kdy konání veřejného zasedání je za této situace vyloučeno. Odvolací soud totiž nemá procesní možnost aplikovat jako takový § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu, neboť mu to trestní řád neumožňuje. Navíc je nutno připomenout, že výše uvedené ustanovení řeší hmotněprávní otázku, kdežto zánik společnosti je otázkou procesněprávní, kterou je potřeba vyřešit v první řadě. Ust. § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu se aplikuje tehdy, pokud je fyzická osoba naživu, analogicky právnická existuje, nikoliv v situaci, kdy by obžalovaná fyzická osoba zemřela nebo jako v tomto případě právnická osoba zanikla. Odvolací soud samozřejmě postupuje výše uvedeným způsobem tak proto, že musel řízení zastavit z procesních důvodů pro ztrátu způsobilosti PO, proto ani nelze v této situaci řešit hmotněprávní rovinu.

8. Výše uvedený postup je dle názoru Vrchního soudu v Praze navíc v souladu s procesním postupem, byť u obžalované fyzické osoby, který vyplývá z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8. 12. 2021, sp. zn. 5 Tdo 1242/2021, kdy v tomto případě obžalovaná fyzická osoba zemřela po podání odvolání a Vrchní soud v Olomouci podle § 231 odst. 1 tr. řádu per analogiam a § 223 odst. 1 tr. řádu zastavil trestní stíhání obviněného pro popsání skutky uvedené v obžalobě (ale i v rozsudku soudu prvního stupně) pod body 1, 3, 5 a 19, a to z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. e) tr. řádu Nejvyšší soud v tomto svém rozhodnutí vyslovil jednoznačný názor, že jediný správný postup je podle § 257 odst. 1 tr. řádu, kdy odvolací soud nejprve zruší rozsudek nebo jeho část a v rozsahu zrušení poté může učinit některé z rozhodnutí, která jsou vyjmenována pod písm. a) až e). Správný postup byl tedy zrušit rozsudek v části týkající se obviněného zemřelého s odkazem na § 223 odst. 1 tr. řádu z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. e) tr. řádu a trestní stíhání tohoto obviněného zastavit.

9. Vrchní soud v Praze s ohledem na výše uvedené tedy rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.

Za splnění podmínek § 265a a § 265b tr. řádu však lze proti němu podat dovolání, a to ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky. Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 4 tr. řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – l) tr. řádu nebo § 265b odst. 2 tr. řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání. Poškozenému právo dovolání však nepřísluší.

Praha 18. srpna 2022

JUDr. Alexander Károlyi
předseda senátu